

VERSENYTANÁCS

Vj/017-036/2012.

Nyilvános változat

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a Lendvai és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **Magyar Posta Zrt.** (Budapest), **Magyar Villamos Művek Zrt.** (Budapest) és **MFB Invest Befektetési és Vagyonkezelő Zrt.** (Budapest) kérelmezők összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács engedélyezi, hogy a Magyar Posta Zrt., a Magyar Villamos Művek Zrt. és az MFB Invest Befektetési és Vagyonkezelő Zrt. – közös irányításuk mellett – létrehozzák az MPVI Mobil Zrt-t.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Törvényszék a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás és előzményei

- 1) A Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) 2011. augusztus 4-én árverést írt ki 900 MHz-es frekvenciasávon nyújtható elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultság tárgyában (a továbbiakban: Árverés).
- 2) A Magyar Posta Zrt. (a továbbiakban: Magyar Posta), a Magyar Villamos Művek Zrt. (a továbbiakban: MVM) és az MFB Invest Befektetési és Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: MFB Invest; a három vállalkozás együttesen: Kérelmezők) 2011. december 6-án egymással Szindikátusi Megállapodást és Konzorciumi Szerződést kötöttek. A Konzorciumi Szerződés 4.1. pontja szerint a Kérelmezők az Árverésen való nyertességük esetére feltétlen és visszavonhatatlan kötelezettséget vállaltak arra, hogy az Árverési eljárást lezáró érdemi, jogerős döntést követő 10 napon belül a Kérelmezők kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságot (MPVI Mobil Zrt.) alapítanak. A 4.2 pont szerint az Árverési eljárást lezáró érdemi, jogerős döntést követő 15 napon belül konzorciumi tagok az elnyert frekvenciahasználati jogosultságot a létrehozandó közös vállalkozásra ruházzák.

- 3) A Szindikátusi Szerződésben a Magyar Posta vállalta [...].*
- 4) A Kérelmezők egyidejűleg benyújtották jelentkezésüket az Árverésre. 2012. január 2-án döntés született az Árverésre jelentkezők nyilvántartásba vételéről, majd január 31-én az NMHH döntést hozott, és a Magyar Posta, az MVM és az MFB Invest közös ajánlatát nyertessé nyilvánította. Az Árverést tehát az NMHH nem jogerős, elsőfokú döntésének értelmében a Kérelmezők által alkotott konzorcium nyerte meg, mely ellen három induló fellebbezett. Az NMHH 2012. március 12-i közleménye szerint március 9-én a hatóság hírközlési elnökhelyettese az elsőfokú határozat helyben hagyása mellett elutasította a benyújtott fellebbezéseket, így – a másodfokú hatóság döntésével – az Árverés eredményéről szóló döntés (elsőfokú határozat) jogerőre emelkedett. A feleket azonban további jogorvoslati jog illeti meg: a másodfokú döntést keresettel támadhatják 30 napon belül a Fővárosi Törvényszéknél.
- 5) A Kérelmezők a 2) pont szerinti közös vállalkozás alapításához – mint vállalkozások összefonódásához – 2012. február 24-én benyújtott kérelmükben a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérték.
- 6) A Kérelem benyújtásának időpontjával kapcsolatban a Kérelmezők előadták, hogy az idejében megtörtént. Kérelmezők álláspontja szerint ugyanis a felekre nézve az összefonódás létrehozatalára vonatkozó kötelező érvényű megállapodás magából a szerződésből kitűnően is csak árverési nyertességükkel jön létre. Ezt megelőzően a Kérelmezőknek a vállalkozás alapításra csak olyan függő kötelezettsége illetve önmagában összefonódást nem keletkeztető szerződése áll fenn, ami összefonódásként, illetve arra vonatkozó feltétlen és kötelező érvényű szerződésként nem értelmezhető.

II.

A létrehozandó közös vállalkozás

- 7) A létrehozandó közös vállalkozás (MPVI Mobil Zrt.) alapszabályának tervezetében foglaltak szerint: a Magyar Posta társasági részesedése 10 %, az MVM társasági részesedése 45 %, az MFB Invest társasági részesedése 45 %.
- 8) Az MPVI Mobil Zrt. legfőbb szerve a Közgyűlés. Az irányítás szempontjából legfontosabb jogköröket, az alapító szabályzat a Közgyűléshez telepíti. Az alapszabály tervezetének 18. pontja szerint a Közgyűlés kizárólagos döntési jogkörébe tartoznak egyebek mellett az alábbi tárgykörök, melyekben valamennyi részvényes egyhangú szavazatával hozható csak döntés:
 - Alapszabály elfogadása és módosítása.
 - Stratégia jóváhagyása és módosítása.
 - Az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjainak megválasztása és visszahívása, díjazásának megállapítása.
- 9) Az összefonódás gyakorlati megvalósításában a Kérelmezők, mint a létrehozandó közös vállalkozás alapító részvényesei vesznek részt, ezt meghaladóan a közös vállalkozás gazdálkodó tevékenységét – közös irányítással – önállóan végzi, és a fent

* Üzleti titkot tartalmaz

részletezettek szerint üzemvitelének feltételeit saját gazdálkodásában, minden üzemszerű működéshez szükséges funkciót érintően maga biztosítja.

- 10) Az MPVI Mobil Zrt. az elnyerhető frekvenciahasználati jogosultságnak megfelelően mobil rádiótelefon szolgáltatást kíván nyújtani. A mobiltelefonhoz köthető szolgáltatások piacát jelenleg három meghatározó szereplő uralja (Magyar Telekom, Telenor, Vodafone) Továbbá jelen vannak a piacon a fenti szolgáltatók hálózati támogatásával a virtuális szolgáltatók (úgynevezett MVNO).

III.

Az alapító vállalkozások

A Magyar Posta és az MVM

Irányítási viszonyok

- 11) A Magyar Posta és az MVM többségi (100, illetve 99,98 százalékos) részvényese a Magyar Állam. Az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vagyontörvény) 3. § (1) bekezdése alapján mindkét vállalkozás felett a Magyar Államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét az állami vagyon felügyeletéért felelős nemzeti fejlesztési miniszter (a továbbiakban: Miniszter) gyakorolja, aki e feladatát a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-n (a továbbiakban: MNV) útján látja el.
- 12) Az MNV a Magyar Állam által alapított egyszemélyes részvénytársaság. Alapító okiratának elfogadása és módosítása a Miniszter hatáskörébe tartozik. Az MNV ügyvezetését általános jelleggel az Igazgatóság látja el. Az Igazgatóság elnökét és tagjait a Miniszter nevezi ki és hívja vissza. Az Igazgatóság hatáskörébe tartozik egyebek mellett az állami tulajdonú gazdasági társaságok esetében a legfőbb szerv ülésein képviselendő álláspont (mandátum) kiadása. Az Igazgatóság tagja csak a jogszabályoknak, az alapító okiratnak, valamint az MNV felett részvényesi jogokat gyakorló Miniszter határozatainak van alávetve. A részvényesi jogokat gyakorló Miniszter azonban az Igazgatóság részére írásban utasítást adhat, amelyet az végrehajtani köteles. Így eseti jelleggel az Igazgatóság által ellátott feladatokat – közte a tulajdonolt vállalkozások legfelsőbb döntéshozó szerveinek gyűlésén meghozandó stratégiai üzletpolitikai döntésekre vonatkozó mandátum kialakítását is – a Miniszter magához vonhat.
- 13) A Magyar Postánál közgyűlés nem működik. Az MNV az alapító okiratban meghatározott hatáskörébe tartozó ügyekben írásban határoz, melyről a vezető tisztségviselőket értesíteni köteles. Az MNV feladatkörébe tartozik az üzleti tervek elfogadása, továbbá az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjainak, valamint a vezérigazgató megválasztása.
- 14) Az MVM legfőbb szerve a közgyűlés, mely a részvényesek összességéből áll. Az MNV az MVM alapszabály szerinti közgyűlési hatáskörbe tartozó ügyekben a tulajdoni arányának megfelelő szavazati joggal rendelkezik a közgyűlésben. A közgyűlés néhány kivételtől eltekintve határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza. A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik egyebek mellett az üzleti- és stratégia terv, valamint a beszámolók és üzleti jelentés elfogadása, továbbá az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjainak megválasztása, visszahívása.

Tevékenység

- 15) A Magyar Posta és általa irányított vállalkozások (a továbbiakban együtt: Magyar Posta-csoport) főbb tevékenységei: a levélpostai szolgáltatások, csomagpostai és logisztikai szolgáltatások, hírlapterjesztés, kereskedelmi tevékenység (elsősorban pénzügyi értékcikkek, szerencsejátékok és mobiltelefon feltöltő kártya kereskedelme) és pénzügyi szolgáltatások (pénzforgalmi szolgáltatások, banki és befektetési szolgáltatások, biztosítási szolgáltatások).
- 16) Az MVM és az általa irányított vállalkozások (a továbbiakban együtt: MVM-csoport) tevékenységi területe a villamosenergia-ipar. Az MVM-csoport tevékenysége kiterjed a villamosenergia-termelés, az átvitel, a rendszerirányítás és az áramkereskedelem területére, azaz egy vertikálisan integrált vállalkozáscsoportnak tekinthető, amely a villamosenergia piachoz kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat is végez.
- 17) Az MVM-csoport a jelenleg piacon lévő mobiltelefon szolgáltatók részére infrastrukturális szolgáltatások közül sötétszál és bérelt vonali szolgáltatásokat értékesít (kapacitással rendelkezik alépitmény szolgáltatásra is, de ilyen szolgáltatást ténylegesen nem nyújt). A rendelkezésre álló adatok alapján ezen szolgáltatásokkal az MVM mellett a Magyar Telekom, az Invitel, a GTS Hungary, az Antenna Hungaria és a UPC van még jelen. Mindhárom szolgáltatás esetében a két nagy, volt koncessziós területeket kiszolgáló vezetékes elektronikus hírközlési szolgáltató a legnagyobb szereplő (Magyar Telekom és Invitel). Az MVM és a fenti szolgáltatók által megadott adatok alapján az MVM részesedése a sötétszál és a bérelt vonali szolgáltatás magyarországi forgalmából a tényleges értékesítés és a kapacitás alapján számítva sem éri el a 25 százalékot, az alépitmény kapacitásokból (minthogy ténylegesen nem nyújtja) pedig részesedése kevesebb, mint 10 százalék.
- 18) A Magyar Posta és a MVM mellett a nagyobb súlyú MNV-hez tartozó társaságok a Szerencsejáték Zrt., MÁV Zrt., illetve az MNV portfólió jelentős részét teszik ki az alapvetően személyszállítási és ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó Volán busztársaságok. Szintén jelentősnek tekinthetők az MNV-hez tartozó vízközmű szolgáltatók (DMRV Zrt., DRV Zrt., ÉDV Zrt., ÉRV Zrt., TRV Zrt.). Kiemelhetők továbbá a Hungaroring Zrt. a Hollóházi Porcelán Zrt, halászati (Balatoni és Hortobágyi) és a MAHART hajózási társaságok. Emellett az MNV-hez tartoznak, mezőgazdasági és egyéb kutatásokat végző társaságok; kulturális termékeket előállító és szolgáltatásokat végző közhasznú társaságok; rehabilitációs foglalkoztatást végző társaságok. MNV társaságok végeznek továbbá (egyebek mellett) a közraktározás, építőipar, textilipar, vegyipar, informatika körébe tartozó tevékenységeket is.
- 19) Az utolsó lezárt (2010.) üzleti évben elért nettó árbevétel a Magyar Posta-csoport és az MVM-csoport esetében is meghaladta a 15 milliárd forintot, és annak több, mint kétharmadát mindkét vállalkozás-csoport Magyarország területén érte el. Szintén Magyarország területén érték el nettó árbevételük több, mint kétharmadát az MNV-hez tartozó vállalkozások (a továbbiakban: MNV-csoport) együttesen.

MFB Invest

- 20) Az MFB Invest az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (a továbbiakban: MFB Zrt.) 100%-os tulajdonú részvénytársasága. Az MFB Zrt. a Magyar Állam egyszemélyes részvénytársasága, amely hitelintézeti tevékenysége mellett tulajdonosi jogok gyakorlását is ellátja. Az MFB Invest felett a tulajdonosi jogokat az MFB Zrt., mint annak egyedüli részvényese és alapítója gyakorolja a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény (a továbbiakban: MFB törvény) 2. számú melléklete szerint.
- 21) Az MFB Zrt. feletti részvényesi jogokat (egyebek mellett a vezető tisztségviselők kinevezését) a Magyar Állam részéről a Miniszter gyakorolja. Az üzleti tervek jóváhagyása azonban az igazgatóság hatáskörébe tartozik az MFB Zrt. alapító okiratának 10.1 pontja alapján, a 10.11. pontja szerint pedig a Miniszter az igazgatóság hatáskörét nem vonhatja el.
- 22) Az MFB Zrt. és az általa az MFB törvény 1. és 2. mellékletében szereplő vállalkozások (a továbbiakban együtt: MFB-csoport) utolsó 2010. évben elért együttes nettó árbevétele meghaladta a 15 milliárd forintot, melynek több, mint kétharmada Magyarország területéről származott.

IV.

Az engedélykérési kötelezettség

- 23) A Tpv. 23. § (1) bekezdés c) pontja alapján vállalkozások összefonódása jön létre, ha több egymástól független vállalkozás közösen hoz létre általuk irányított olyan vállalkozást, amely egy önálló vállalkozás valamennyi funkcióját tartósan képes ellátni.

Függetlenség

- 24) A Tpv. 15. § (1) bekezdése szerint nem függetlenek az egy vállalkozás-csoportba tartozó – egymással a (2) bekezdés szerinti irányítási kapcsolatban álló – vállalkozások. A Tpv. 15. § (3) bekezdése szerint ugyanakkor függetlennek kell tekinteni azokat az állami vagy helyi önkormányzati többségi tulajdonban lévő vállalkozásokat, amelyek piaci magatartásuk meghatározásában önálló döntési joggal rendelkeznek [27. § (3) bekezdés]. A hivatkozott 27. § (3) bekezdés értelmében az állami vagy helyi önkormányzati többségi tulajdonban lévő érintett vállalkozások nettó árbevételének kiszámításánál azt a gazdasági egységet alkotó vállalkozást kell számításba venni, amely piaci magatartásának meghatározásában önálló döntési joggal rendelkezik.
- 25) A Tpv. 15. § (3) bekezdés szerinti, a piaci magatartás meghatározásában való önálló döntési jog nem a vállalkozás egy-egy konkrét magatartásához kapcsolódó fogalom, hanem olyan tartós állapot, amelyben az állam nem él többségi tulajdonán alapuló irányítási jogával. Az önálló döntési jog esetről-esetre bírálható el. Az ennek során értékelendő döntések, három fő csoportba sorolhatók:

- a) a vállalkozás működési módjához, alapvető szabályaihoz (pl. alapító okirat módosítása, tőkeemelés vagy csökkentés), felszámolásához, eladásához kapcsolódó döntések;
 - b) a vállalkozás üzletpolitikájához kapcsolódó stratégiai jellegű döntések (üzleti terv);
 - c) a vállalkozás napi működéséhez kapcsolódó döntések.
- 26) A vállalkozás versenyjogi függetlensége szempontjából azon döntéseknek van jelentősége, melyek kifejezetten az érintett vállalkozás versenystratégiai (piaci) magatartásával vannak közvetlen összefüggésben (Izd. Tpv. 15. § (3) bekezdése). A 25. a) pont alatti döntések nem ilyen jellegűek, hiszen azok elsősorban nem az érintett vállalkozás versenyjogi szempontból kizárólagosan releváns versenystratégiai (piaci) viselkedésével kapcsolatosak. A 25. a) pont szerinti döntések alapvetően társasági jogi szempontból relevánsak. Ezzel összhangban nem jelenti a versenyjogi értelmű önálló döntési jog hiányát, ha a 25. a) pont szerinti döntéseket az állami tulajdonosi jogok gyakorlója megtartja saját magának.
- 27) A 25. b) és c) pontok szerinti döntések egyaránt közvetlen hatással lehetnek az érintett vállalkozás versenystratégiai (piaci) magatartására, ezen belül azonban meghatározó jelentőségük a 25. b) pont alatti döntéseknek van, mindenképp a vállalkozás üzleti terve jóváhagyásának. Ezért főszabályként az rögzíthető, hogy ha az üzleti terv elfogadásához az állam többségi tulajdonosi jogai gyakorlójának jóváhagyása szükséges, akkor a vállalkozásnak nincs önálló döntési joga. Ez alól kivételt képezhet, ha az üzleti terv csak általános célkitűzéseket rögzít. Ebben az esetben a vállalkozás működése egészének értékelésével dönthető el az, hogy rendelkezik-e önálló döntési joggal vagy sem.
- 28) A „gazdasági egység” a Tpv. vállalkozás-csoport fogalmán [Tpv. 15. § (2) bekezdés] belül értelmezhető. Az állami többségi tulajdonban lévő vállalkozások a Tpv. 15. § (2) bekezdés szerinti vállalkozás-csoportot alkotnak ugyan, azon belül azonban az önálló döntési joggal rendelkező vállalkozások (vállalkozás-csoportok) elkülönülnek és ún. gazdasági egységeket képeznek.
- 29) Az államnak lehetősége van arra, hogy tulajdonosi jogai gyakorlását több irányítási centrumra bízva. Ilyen esetben a különböző döntési centrumokhoz tartozó vállalkozások – döntési joguktól függetlenül – semmiképp sem tartoznak azonos gazdasági egységbe.
- 30) Az előzőekben részletesen kifejtettek alapján:
- a) az önálló döntési jogkörrel rendelkező állami többségi tulajdonú vállalkozás valamennyi további (nem általa irányított) állami többségi tulajdonú vállalkozástól függetlennek minősül; továbbá
 - b) függetlennek minősülnek egymástól azok az állami többségi tulajdonú vállalkozások, amelyek különböző állami irányítási centrumokhoz tartoznak.
- 31) A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács elsőként azt vizsgálta, hogy az MFB Invest és a Magyar Posta és/vagy MVM külön-külön irányítási centrumhoz tartoznak-e, annak ellenére, hogy végső soron mindhárom társaság a Miniszter irányítása alá tartozik (MFB Invest az MFB-n keresztül, Magyar Posta és MVM pedig az MNV-n keresztül). Minthogy az MFB Invest az MFB irányítása alatt áll, ezért gyakorlatilag azt kell vizsgálni, hogy az MFB önálló irányítási centrumot képez-e. Az MFB Zrt. esetében a Miniszter irányítási joga korlátozott: az üzleti tervek jóváhagyása (mint az

önálló döntési jog legfőbb tartalma) az MFB Zrt. hatáskörébe tartozik és ezen hatáskört a Miniszter nem vonhatja el. Minderre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint az MFB Zrt. elkülönült irányítási centrumot képez, mire tekintettel mindenképpen független a Magyar Postától és az MVM-től is.

- 32) Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy az MFB Zrt. Minisztertől való Tpv. szerinti függetlenségét nem kérdőjelezi meg az, hogy a Miniszter választja meg és hívja vissza az MFB Zrt. igazgatósági tagjait. Az állami többségi tulajdonú vállalkozások esetén ugyanis a Tpv. 23. § (2) bekezdés b) pontját (mely szerint irányítást jelent, ha a vállalkozás jogosult egy másik vállalkozás vezető tisztségviselői többségének kijelölésére) „felülírja” a Tpv. 15. § (3) bekezdése, amely az állami tulajdonú vállalkozások függetlenségét kifejezetten a versenystratégiai (piaci) magatartások meghatározása szempontjából engedi értékelni és ebből a szempontból a Versenytanács álláspontja szerint az üzleti terv jóváhagyása a meghatározó körülmény
- 33) Miután pedig a Tpv. 23. § (1) bekezdés c) pontja alapján elégséges, ha legalább két egymástól független vállalkozás van az alapítók között, az eljáró versenytanács szükségtelennek tartotta annak vizsgálatát, hogy
- az MNV független-e a Minisztertől, figyelemmel annak utasítási jogára is; illetve
 - a Magyar Posta és az MVM rendelkezik-e önálló döntési joggal.
- 34) Mindezek vizsgálatától az eljáró versenytanács azért is eltekinthet, mert a fenti kérdések – a később részletezettek szerint az engedélykérés egyéb feltételei és az engedélyezhetőség szempontjából is – közömbösek.

Közös irányítás

- 35) Az adott esetben az sem vitatható, hogy a kérelmezők (közösen) irányítják az MPVI Mobil Zrt-t, mert annak piaci magatartását meghatározó minden lényeges kérdésben egyetértésre kell jutniuk (lásd. 8. pont), ami a közös irányítás elégséges feltétele.

Teljes funkció

- 36) A Versenytanács álláspontja szerint – azon túl, hogy az NMHH határozata is erre kötelezi – az MPVI Mobil Zrt. képes lesz tartósan ellátni egy önálló vállalkozás valamennyi funkcióját, mert rendelkezni fog a meghatározott tevékenység tartós, alapítóktól független (bár bizonyos szolgáltatásokat egyes tulajdonosoktól vesz vagy vehet igénybe, de mindenkor piaci feltételek mellett) is életképes folytatásához szükséges erőforrásokkal, így elsősorban távközlési infrastruktúrával, de saját szervezetirendszerrel, munkaerővel is.

A küszöbértékek

- 37) A Tpv. 24. § (1) bekezdés szerint a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivaltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozás-csoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozás-csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás-csoportok

között van legalább két olyan vállalkozás-csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.

- 38) A Tpvt. 26. §-ának rendelkezései alapján közös vállalkozás létrehozása esetén érintett vállalkozás-csoportnak minősülnek mindazok a vállalkozás-csoportok, amelyek tagja közvetlen vagy közvetett irányítással rendelkeznek a létrehozott közös vállalkozás felett. Ezek a vállalkozás-csoportok az adott esetben: a Magyar Posta-csoport; az MVM-csoport; valamint az MFB-csoport (illetve, ha a Magyar Posta és az MVM nem rendelkezik önálló döntési joggal, akkor az első kettő helyett az MNV-csoport).
- 39) Minthogy nem állt rendelkezésre 2011. évi hiteles árbevételi adat, ezért a Versenytanács a Vj-18/2009. sz. elvi jelentőségű ügyben kimondottakra (Elvi állásfoglalások 2010., 24.3. pont)¹ figyelemmel az utolsó hitelesen lezárt üzleti év (jelen esetben 2010. év) bevételét tekintette irányadónak. Az adott esetben az MFB-csoport, a Magyar Posta-csoport és az MVM-csoport utolsó hitelesen lezárt üzleti évének nettó árbevétele egyenként is meghaladta a 15 milliárd forintot. Ezért függetlenül attól, hogy a Magyar Posta-csoport és az MVM-csoport vagy az MNV-csoport minősül-e érintett vállalkozás-csoportnak, az összefonódáshoz a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.
- 40) Szintén függetlenül fentiekől az összefonódás az Európai Unió Tanács a 139/2004/EK rendelete (Fúziós rendelet) alapján nem minősül közösségi léptékűnek. A Kérelmezők vállalkozás-csoportjai mellett ugyanis az MNV-csoport is nettó árbevételének több, mint kétharmadát Magyarországon érte el, ami a Fúziós rendelet 1. cikk (2) és (3) bekezdése alapján is kizárja a közösségi léptéket.

V.

Jogi háttér és az összefonódás értékelése

- 41) A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja (ld. a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 3/2009. számú Közleménye [a továbbiakban: Közlemény] 12. pontját).
- 42) A Tpvt. 30. §-ának (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
- 43) A Tpvt. 14. §-a értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett termékpiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az

¹ Analógiaként a Tpvt. 24. § (1) bekezdése tekintetében is alkalmazható a Tpvt. 78. § (2) bekezdése, amely szerint, ha a megelőző üzleti évben elért árbevételről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, akkor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év nettó árbevétele az irányadó.

áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

- 44) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Érdemben azonban csak azon piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti 41) pont szerinti versenyhatások fennállhatnak.

Horizontális hatás

- 45) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő legalább két vállalkozáscsoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van. Ekkor ugyanis csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, miáltal jelentős mértékben csökkenhet a verseny.
- 46) Közös vállalkozás létrehozása esetén, ha az alapító vállalkozások nem, korábban végzett azonos tevékenységeiket egyesítik (mint az adott esetben), a fenti értelemben nem kell horizontális hatással számolni. Ugyanakkor, ha az alapítók jelen vannak más azonos érintett piacokon, akkor a közös vállalkozás keretei közötti szükségszerű együttműködésük magában rejtheti a versenyt korlátozó koordináció veszélyét azon az érintett piacon, amelyen együttesen jelen vannak.
- 47) A jelen összefonódás esetében kizárólag a Magyar Posta-csoport szolgáltatásai mutatnak átfedést az MFB csoport tevékenységével bizonyos banki, pénzügyi, biztosítási szolgáltatások tekintetében. A Magyar Posta-csoport ugyanis jelen van a lakossági banki, pénzügyi, biztosítási szolgáltatások piacain. Az MFB-csoport azonban alapvetően nem lakossági, hanem vállalkozás ügyfélkörű befektetési banki és biztosítási szolgáltatásokat nyújt. Érdemi átfedés, vagy kapcsolódás felek pénzügyi jellegű tevékenységei között nincs, ezért koordinatív hatással ebben az összefüggésben sem kell számolni. Az MNV-hez tartozó további vállalkozások szintén nem végeznek olyan tevékenységet, amely az MFB-csoport viszonylatában horizontális hatást generálna.

Vertikális hatás

- 48) Egy összefonódásnak közös vállalkozás alapítása esetén akkor lehetnek káros vertikális hatásai, ha az alapító vállalkozás-csoportok közül egy vagy több és az alapított vállalkozás a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek.
- 49) Az adott esetben a létrehozásra kerülő közös vállalkozás piacához (mobil elektronikus hírközlési szolgáltatási piacok) kapcsolódnak az MNV csoport infrastrukturális szolgáltatásai (sötétszál, bérelt vonali és potenciálisan az alépítmény). Ezért a piacra lépés után az MPVI Mobil Zrt. egyik irányítója (az MVM) érdekelt lehetne abban, hogy elzárkózzon a már piacon lévő mobilszolgáltatók felé ezek nyújtásától. Amellett, hogy ezen érdekelttség érvényre jutását eleve korlátozhatja másik két irányító, az MVM-csoport részesedése ezen szolgáltatások magyarországi forgalmából nem éri el azt a mértéket (25 százalék), amely felett a Közlemény 16.ii.b. pontja szerint felmerülhetnek versenyaggályokra alapot adó vertikális hatások.

Egyéb versenyhatások

- 50) A vizsgálat során káros portfólió hatások nem voltak azonosíthatók, konglomerátum hatás pedig új vállalkozás létrehozása esetén fel sem merülhet.

A döntés

- 51) Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tpv. 71. § (2) bekezdés alapján tett vizsgálói indítvánnyal – az összefonódást engedélyezte.

VI.

Kapcsolódó versenykorlátozások

- 52) A Tpv. 30. § (5) bekezdése értelmében az összefonódáshoz adott engedély kiterjed mindazokra a versenykorlátozásokra, amelyek az összefonódás megvalósításához szükségesek.
- 53) A fentiek szerinti ún. kapcsolódó versenykorlátozásokra nézve a Versenytanács Vj-135/2005 sz. elvi döntése (lásd Elvi állásfoglalások 2010., 30.8. pontja) az alábbiakat rögzíti:

„A Tpv. módosításról szóló 2005. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Mtv.) 62. § (2) bekezdése szerint az Mtv. 61. § (2) bekezdésében meghatározott időpontban (az Mtv. 2005. június 29-i kihirdetését követő 15. napon, vagyis 2005. július 14-én) hatályát veszítette a Tpv. 18-19. §-a és az azokhoz kapcsolódó 77. § (3) bekezdése. Ezen hatályon kívül helyezésekkel összefüggésben az Mtv. 2. és 3. §-ai a Tpv. addigi 17. és 20. §-ai helyett új rendelkezéseket állapítottak meg. Ezen rendelkezések együttes tartalma az, hogy 2005. július 14-étől megszűnt annak lehetősége, hogy a Gazdasági Versenyhivatal a versenykorlátozó megállapodások tekintetében nemleges megállapítást tegyen, illetve egyedi mentesítést adjon. Erre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal az összefonódást engedélyező határozataiban főszabályként – egyezően az Európai Bizottság gyakorlatával is – nem végzi el annak értékelését, hogy az összefonódást eredményező szerződésben szereplő versenykorlátozás a Tpv. 30. § (5) bekezdése szerinti kapcsolódó versenykorlátozásnak minősül-e. Azt a jövőben – csakúgy, mint a Tpv. hatályon kívül helyezett 18. §-a szerinti további esetekben – az érintett vállalkozásoknak saját maguknak kell eldönteniük (Vj-135/2005.).”

- 54) Fentiekre figyelemmel az eljáró Versenytanács jelen határozatában érdemben nem foglalkozott a Szindikátusi Szerződésnek a Magyar Posta egyes piaci tevékenységeit korlátozó rendelkezésével (lásd 3. pont).

VII.

A kérelem benyújtásának időpontja

- 55) Az összefonódás engedélyezésére irányuló kérelmet a Tpv. 28. §-ának (2) bekezdése alapján „a nyilvános ajánlati felhívás közzétételének, a szerződés megkötésének vagy az irányítási jog megszerzésének időpontjai közül a legkorábbtól számított harminc napon belül kell benyújtani”.

- 56) Az eljáró versenytanács nem vitatja a Kérelmezők azon álláspontját, hogy a fenti Szerződés csak az Árverésen való nyertesség esetén vezet összefonódáshoz. Minthogy azonban a Kérelmezők által 2011. december 6-án kötött Konzorciumi Szerződés 4.1. pontjában az Árverésen való nyertességük esetére feltétlen és visszavonhatatlan kötelezettséget vállaltak arra, hogy az Árverési eljárást lezáró érdemi, jogerős döntést követően megalapítják a közös vállalkozást, ezért az eljáró Versenytanács – összhangban a vizsgáló indítványával – nem tekintette a Konzorciumi Szerződést olyan „tervezett” tranzakciónak, amely nem keletkeztet engedélykérési jogot és kötelezettséget (lsd. Vj-61/2009. sz. elvi döntés, Elvi állásfoglalások 2011., 28.7. pont), mert a Kérelmezők akarategyezsége jutottak a közös vállalkozás megalapítását illetően, melyre tekintettel a Tpvt. 28. § (2) bekezdésében foglalt határidő konkrét időponthoz köthető.
- 57) Mindezek alapján az eljáró versenytanács álláspontja szerint a kérelem benyújtására nyitva álló Tpvt. 28. §-ának (2) bekezdésben meghatározott határidő kezdőnapjának – „a szerződés megkötésének” – 2011. december 6. tekinthető. Eszerint a kérelmet 2012. január 5-ig kellett volna benyújtani, amihez képest a Kérelmezők 2012. február 24-én nyújtották be a kérelmet.
- 58) A Tpvt. 78. § (1) bekezdése szerint bírság szabható ki azzal szemben, aki a Tpvt. rendelkezéseit megsérti, melynek összegét a (2) bekezdés szerint az eset összes körülményeire tekintettel kell meghatározni. A Tpvt. 79. § alapján a 24. § szerinti engedély elmulasztása esetén a bírság összege legfeljebb napi kétszázezer forint.
- 59) A Versenytanács ugyanakkor jelen kivételes esetben - élve a Tpvt. 78. §-ának (1) bekezdése által biztosított lehetőséggel és összhangban a Vj-30/2011 sz. ügyben kimondottakkal - nem tartotta indokoltnak bírság kiszabását tekintettel arra, hogy a kérelmező jogi képviselője még a kérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül előzetes egyeztetést kezdeményezett a Gazdasági Versenyhivatal munkatársaival továbbá arra, hogy sem a Tpvt. 28. § (2) bekezdése sem pedig a Versenytanács eddigi gyakorlata alapján nem volt egyértelműen megítélhető az engedélykérés időpontja a jelen üggyhöz hasonló esetekben, amikor a feleknek a közös vállalat alapítását a pályázat eredményétől függetlenül el kellett határozniuk (lásd. a Kérelmezők 6. és 56. pontban hivatkozott álláspontját).

VIII.

Eljárási kérdések

- 60) A GVH hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpvt. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 61) Az eljáró versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 62) Az eljáró versenytanács jelen eljárásban a Közlemény 15. és 16. pontja alapján alkalmazta a Tpvt. 63. §-a (3) bekezdésének ac) pontját, amely szerint a határozatot 45 napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpvt. 30. §-ának (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg.

- 63) A kérelmező a Tpvt. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazgatási szolgáltatási díjat előzetesen lerőta, így arról a Versenytanácsnak nem kellett rendelkeznie.
- 64) Az eljárást befejező döntést a Tpvt. 63. §-a (3) bekezdésének a) pontja szerint a hiánytalan kérelem, illetve a hiánypótlás beérkezését követő naptól számított negyvenöt napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpvt. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg. Minthogy hiánypótlás elrendelésére nem került sor, ezért az ügyintézési határidő kezdőnapja a Tpvt. 63. § (3) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályaitól szóló 2004. évi CXL. törvény 65. § (1) bekezdése alapján a kérelem beérkezését követő nap, azaz 2012. február 25. volt. Tekintettel arra, hogy az eljárás során adatkérésre nem került sor, ezért az ügyintézési határidő 2012. április 10-e.
- 65) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. március 21.

dr. Tóth András sk.
a Versenytanács elnöke
előadó versenytanácstagként eljárva

Pál Tamás sk.
versenytanács tag

dr. Berki Ádám sk.
versenytanács tag